

آبونه شرائطی

ممالک عثمانیه ده سنه لکی (۶۵)، الق
آیاغی (۳۵۱) غروشددر .

ممالک احمدیه ده سنه لکی (۱۷)، الق
آیاغی (۹) فرانقدر .

اداره خانه

باب عالی جاده سنده دائره مخصوصه

اضطرابات

آبونه بدلی پشندر .

§

مملکه موافق آثار مع الممنونیه قبول
اولنور . درج ایدله بن یازیلر احاده
اولونماز .

تذکره

۱۳۳۰

اضطرابات

رساله مزیدان آلمدیغی کو - ترمک شرطیه
بتون یازیلر هر هانکی بر خیزه طرفدان
اقتباس اولونه بیلیر .

§

مکتوبلرک، امضالرک واضح و اوقوناقی
اولمسی و آبونه صره نومروس مختری
بولونمسی لازندر .

§

ممالک اجنبیه ایچون آبونه اولازلر
آدرسلرینک فرانسزجه ده یارلمسی دجا
اولنور .

§

پاره کوئدرلدیکی زان انه یه د ثراولدیغنک
واضحاً بیلدیلمسی دجا اولنور .

کوربان شدت و عصیت یکی بر شی دکدر . - منغ - سلاله سنک هنکام سقوطنده چینده حاصل اولان اغتشاش و اختلاللردن مسلمانلرینه استفاده ارزسنه دوشمشلردی . اسلاملرک او دورده کوستردکاری غیرت و شدت بر عصر صکره چیقاردقلری اختلالده کورولنلردن پک فضلہ ایدی . بوندن بر عصر صکره مسلمانلر چین صحنه عصیانن تکرار اشغال ایلدیلر . مسلمانلرک ابراز ایلدکاری بو عزم و ثبات ، بونلرک ، بر کون مظهر موفقیت اولق ایچون اک دوغری واک مؤثر واسطه یی کشف ایلدکاری اثبات ایدیلر .

ترجمی:

مباحثات

مکاتیب

هندستانه تجارت مخصوص صمزدی :

انکیزلر هندستانده ناصیل یرلشدیلر ؟

اول بر تجارت قومیا ییاسی کلمی :

بوندن یوزسنه اول تجارت وفابریقه تأسیس ایتک بهانه سیله انکیزلر دن هندستانه کان انکیز قومپانیه سی ، ظاهرأ تاجر بر فابریقاتور وضعیتی طاقندینی حالد ، هندستانی داغتصابلرینه کچیرمک ایچون کلدکاری هر کجه معلومدر . بونده ذره قدر شبهه ایدمک ، ترده دوشه جک محل قالمشدر . و نائق تاریخیه ایله مثبتدر . هندستان تاریخی مطالعه ایدیلر ، بیلیرلرکه ، اخیرأ مذکور قومپانیه منسوبینی ، هندستانی اداره ایتک ایچون انکیزلر حکومتی طرفندن وظائف رسمیة عالییه تعیین ایلدکن بشقه اسملرینک اوکنه (اونورابل) Honourable کله سنک ذکر ایدلسنه دائر دخی اسبق انکیزلر قرالیچه سی (ویکتوریا) طرفندن بر امرنامه عمومی بیله اصدار اولمشیدی .

مذکور قومپانیه بدایت امرده هند ایمپراطورلری حضورلریله تشریف ایتدکاری زمان اجرای تجارت ایچون کال خضوع و خشوع ایله یالواروب امنیه لرینه نائل اولمشلردی .

مطالبلری ، معروضاتلری ، آمال و آرزولری دائما هند ایمپراطورلری طرفندن اجرا ایدیلردی . هنر ایتدکاری شیخ ، مساعده یه ، انواع معاونت و تسهیلاته مظهر اوله رق ، هندستانک بالجله سواخانه ده ، هر موقعنده فابریقه و تجارتخانه آچیلر .

هندستانده اجرای سلطنت و احکام ایدن اسلام مغول ایمپراطورلری ، بویکی توره مش فرنگلر هر درلو مظاهر و معاونتده بولونیلر . آرز مدت ظرفنده تملق و ریاسیه سنده حرمتآب قومپانیه درلو درلو امتیازات قابه بیلمشیدی .

حکومت ایچنده حکومت :

صرف بر اثر لطف و احسان اوله رق کندیلرینه بخش اولسان امتیازات برقاچ سنه صوکره بر (حق صریح) حالی آلهرق ، تأسیس ایلدکاری تجارتخانه لرک ، فابریقه لرک ، بالجله مؤسسه لرینک ، چیفتلکلرینک اطراف و جوارنده کندی بکچی و پولیسلری دیکرک ، جسته جسته کیمسه یه سزدرمیه رکدن حکومت ایچنده حکومت تأسیسنه باشلادیلر .

فساد رفتنشری :

شهرت و نفوذلری کوندن کونه آرتدی . هندستانک هر گوشه و بوچاغنه کیروب چیقتیلر . آتش فساد و فتنه یی هر برده علولندیلر . هندولرله مسلمانلر بیننده اساساً موجود اولان اختلافاتی برقات دها تزید و تشدید ایچون بوتون قوت و وسائیلری استعمال و استخدام ایلدیلر .

کوره ، مسلمانلر چینه اک اول ، « حمزه » نام ذات طرفندن [۵۸۱ ۶۱۹] - سوئی - سلاله سی زمانده داخل اولدینی ؛ ایکنجی روایتیه نظراً « ۶۲۳ » تاریخنده ، طانغ ایمپراطورلردن بری رؤیاسنده باشی صاریقلی بر آدمک ، سرایندن شیطانی دفع ایتدیکنی کورور . مشار الیه رؤیاسی حقنده نظاری ایله مذاکره و مناقشه دن صکره ، - شبت آن - اسمنده برعلی - حونی - ایمپراطورینه کوندیر . بو ایمپراطور چین حکمدارینک ارزوسنی ممنونیتله تلقی ایله مقابله نزدینه « قایزه » ، « او آزه » و - قهزون - ناملرنده اوچ مرخص کوندیر . بومرخصلردن ایکیسی انسانی راهده ترک حیات ایتدکلرندن ایچلردن انجق - قهزون - - بوغدو خانک - سراینه واصل اوله رق مشار الیه مسلمانلرک علویت ، فضیلت و روحانیتنه اقناعه موفق اولمشدر .

اخیراً المزه کچن دیکر برآرده ، مسلمانلرک چینه صورت دخولی بروجه آتی حکایه ایدلمکده در :

۶۲۳ سنه سنده پیغمبر ذیشان حضرت محمدک دایینی ، معیتنده اوچ بیک عرب جنکاوری بولندینی و قرآن کریمی حامل اولدینی حالد چینه داخل اولدی . طانغ ایمپراطوری حضرت پیغمبرک ایلچیسینک ادراک ، عرفان ، معلومات ، جدیت حال و فصاحت فوق العاده سنی تقدیر ایدرک مسلمانلر ایچون بر جامع انشاسنی امر وایلچی نک ، بیک نیاز ورجا ایله ، (شانغان) ده (پای تحت) اختیار اقامت ایله مسنی تأمین ایلدی . بالاخره مسلمانلرک تزايد و توسعی اوزرینه عینی حکمدار - طانیرونغ - بری نانکین ، دیکری قانطونده اولق اوزره ایکی جامع دها بنا ایتدیردی .

ایچنده هیچ بر حقیقت تاریخیه بولنمیان بووثائق ، چین مسلمانلرینک منشأ حقیقیلری او نو تذلری و شمدی بونی دیلدکاری طرزده ادعا ایلدکاری کوستریور . بز بیلورزکه ، مسلمانلر چین لسانی ایله کندیلردن انجق سلطنت حاضره زماننده بحنه امکان بوله بیلمشلردر . مع هذا بونلر اقدججه بویله برشیته تشبث ایده مزلردی . اولاً چینده یرلشمک ، اوراسنک عادات ، احوال و اخلاقی ایله الفت ، اهالیسی ایله بیدای مناسبت ایله مک ایجاب ایدردی .

بوراسنی ده سویله مک لازم کلیورکه چین مسلمانلری « اوایفور » لری اصلاطانیازلر . واونلرک چینجه - حوئی - حوئی - اسملرینک حرفیاً ترجمه سندن « مسلمانلر » کله سنی استخراج ایدرلر .

یوقاروده - اوایفور - طانغون - حکومتک هر ایکی اسمنک ، چین مسلمانلرینه نقل ایدلدیکنی سویله مشدک .

وقتیله مذکور حکومته چینجه - طاهیا - دینیلیر ایدی . عربلرک ورودی اوزرینه بونلر ده عینی اسم ویرلدی . ایشته مسلمانلر کندیلرینک - اوایفور - نسلندن دکل ، عرب نسلندن اولدقلری ادعا ایده بیلیمک خصوصنده بو مناسبت تاریخیه دن دخی استفاده ایله مکده درلر .

مسلمانلرک ، هیچ بردنی چکمه یین تعصبی ایله آمال استیلاجویانه سی معلومدر . صوگ اختلالده ، مذکور آمالک موقع فعله وضعی خصوصنده

توزیع عدالت و مساوات ایده‌ج‌کنند امیدوار اولان خلق ؛ یکی مسئولی‌لرینک دهشتلی کونا کون مظالم و اعتساف‌لرینی کوره‌دک بزاروبی قرار اولمشلردی .

اهالینک انکلیزله عهده فورانی :

بوکا بناء ۱۸۵۷ سنه‌سند تکرار ناثرة فتنه و عصیان سرزده ظهور اولغه کسب استعداد ایدنجه انکلتزه مأمورلرله، قوه عسکریه‌لری علیه‌ند بوتون هندستانده برقاج هفته ظرفنده بوبوک برعصیان و انقلاب حاصل اولمشیدی . انکلیزلردن بیکرجه ملکی و عسکری مأمورلر اوتوده‌بریده قتل ایدلدی . مالری ضبط و یغما اولندی . ایش بوراده‌یه کادی‌که فراره تصدی ایدن انکلیزلر انجق اورمانلرده و طاغ باشلرنده، یرک آلتنده کندیلرینی اولوم پنجه‌سندن تخلیص ایده بیلدیلر .

برادر شاهک تکرار فتنه قعودی :

عصیان و فوران ایدن خلق ، سابق امپراطورلرینک الان دهلی‌ده دیری اولدیفنی بیلک‌لرندن ، آتی تکرار سرکاره کتیروب تاج و تختی آکا و یرمک ایچون اقامتگاهنه هجوم ایلدیلر .

فتنک درلو درلو زهرلرینی طاتان و هرلظه باشنده انواع یأس و آلامه دوچار اولقله آجی تجربله‌له مالک اولان بهادرشاه اهالی‌ی دفع و تسکین ایلله مطالب‌لرندن فراغت ایتدیرمه‌که صوک درجه‌چایشدی ایسه‌ده ، بوامینه‌سنه موفق اوله‌مدق‌دن بشقه بالاخره اهالینک زور و قوتلرله خانه‌سندن چیقاریلوب تخته افتاد و اجلاس ایدلدی .

انکلیزلرک تملشی ، تکرار موفقیتلری :

دیگر طرفدن مسئولیلر - انکلیزلر - بونجه زحمت و فداکاری نتیجه‌سندده ضبط ایندکلی هندستان‌ی‌لرندن بیراقاق ایچون ، عسکر و مالزله تدارک و سوقته کمال انتظام ایلله چالیشیورلردی .

انکلتزدن برچوق امداد و معاونته نائل اولان انکلیزلر ، اهالی محلی‌ی - عاصیلری - تهدید و تسکینه دعوت ایدرک ، اسکیدن زیاده سطوت و مهابت‌لرینی ، زوالی سلاح‌یزیرلرله طانتدیردیلر . بوحات روحیه آرز زمان ایچنده عاصیلره سرایت ایدرک ، قورقو و تلاش ایچنده هویت و ماهیت سلاحشورانلری بردن بره دوچار تزلزل اولدی .

دهلی ایلله هندستانک هرطرفه مسئولیلر سرعته قوشارق سکون و آسایشی ادامه‌یه ، عاصیلری تجزیه و تسکینه سعی و غیرت ایتدکن صوکره ، دام اغفال و تزویر - جبراً - اوغرایان بیچاره بهادرشاه بردها انکلیزلرک پنجه دهاشنه‌دوشدی .

انکلیزلر برادرشاهک کوزلرینی بیقرار یورلر :

دهلی قلعه‌سنه حبس و اسیرصفت‌یه قیادت‌یریلان بوفلاکت زده اختیار حکمدار مایوس ، محکوم برحاله بولورکن ، حیاتندن ، موجودیتندن دهشتناک و اندیشناک اولان مسئولیلر ، ایکی کوچوک چوغنی کندیسندن آیروب ، یالک‌یزوجه‌سی بولنان امپراطوریمجه (زینت محل بیکم) [۱] ایلله برابریشا مسنه‌بادی امرده ساعده ایتشلرکن ، مشارالیهک آیتسندن بوسبوتون امین اوله بیامک ایچون ، بهادرشاهک وزراسندن اولان برخائن ایلله کیجه ، وقتی بیچاره اختیارک کوزلرینی چیقارتدیرمه تشبث ایدوب امنیه‌لرینه نائل اولدق‌دن صکره آتش کین و غضب‌لری برمدت ایچون انظفا پذیر اولمشدر . کندی ولی نعمتک اکمکنه ، احسانه ، بالجه ایللکارینه خیانت ایدوب ، اغیارک اغوا آت و تسولات شیطانیه‌لرینه قایلوب ، آت شر اولان بهادرشاهک وزیرینه مسئولیلر طرفندن برچوق عنوان و انقاب و یرانش واعاشه‌سی‌ده تحت تأمین آلتمشیدی .

[۱] بیکم کله‌سی دائماً ، هندستان امپراطورلرینک زوج‌لرینه و یریلن برلق‌برک‌ه ، ظن عاجزانه‌مجه (بک) کله‌سنک مؤننی اولسه کرکدر . وقتیه هندستانده اجرای احکام ایدن امپراطورلر مغول سلاله‌سندن اولدق‌لرندن ، دائماً عرق و عادت‌لرینی محافظه‌یه چالیشدیلرندن ، زوج‌لرینه - امپراطوریمجه‌له (بیکم) تسمیه ایدرلردی .

بک آرز برمدت صوکره اکیان تخملر ، صاحبیلان میقروبلر اجرای فعالیت ایتکه باشلایه‌رق ، سلاطین مغولیه اداره‌سی آلتنده بولوب ، باج و خراج و یرن بت‌پرستلر ناکهانی برصورتده رفع لوی عصیان ایلیرک ، اقلیمی باشدن باشه یانغین یرینه چویرنجه‌یه قدر چالیشدیلر . حرمت‌آب قوم‌پانیه صمان آلتنده بولنان سیلان کی ظاهرده بیطرف قالمش ایسه‌ده ، حقیقت حالحه اختلاخلیلرله ، عاصیلره عقل کهایلی وظیفه‌سنی ایضا ایتکدن خالی قالمشدر .

شعله‌لکه باشلایان حرب داخلی لویب حرارتی علی‌العجله سونیمه‌جک وسو . ندیرله میه‌جک برحاله علوافروز اولنجه ، آلتدن آلتله قوتلی اولان پارتیلره یاردم ایتک و آوروپادن آنلره لازم اولان آلات و ادوات حربیه‌ی مبابعه و ایصال ایتکده هند انکلیزی قوم‌پانیه‌سی تشهر ساعد همت ایلشیدی .

تمامیه هندستانده برملوک طوائف دوری آجیلوب ، آفارش ، اولیغارش ، کرکی کی اجرای احکام ایدیوردی . حرب و ضربیه ، اختلال و عصیان مالک اولمیان برنقطه واحده بیلله قوجه هندستانده قالمش ؛ امرا و نوابلر ؛ راجه و مهاراجه‌لر برلرینه دوشه‌رک مملکتک امن و آسایشی ، اهالینک حضور و راحت‌لرینی اخلال ، اموال و عقارلرینی نهب و غارتیه سببیت و یرمشلردی .

اراضی و امتیازات اسمحالی ، نفوذ منطقه‌لری تأسیسی :

ال آلتندن عاصیلره ، انازیشیتلره یاردم ایدن محترم قوم‌پانیه غالب کلرله یکی معاهده و معانده‌لرده بولوب آنلردن فضله امتیازات ، اراضی و عقاره ، کویلر ، قصبیلر ، شهرلر قوبارمغه موفق اولمشیدی . منطقه نفوذلری اول اسرده دکر کنارنده بولنان قصبه‌لرده محدود ایکن ، اخیراً مذکور قوم‌پانیه ، انکلتزه‌دن ، ایرلاندان دها واسع و برکتلی اراضی و املاکه مالک اولمش و تخفی شوکه ، بونجه مواهب و نعمی الله ایتک ایچون هیچ برکونا مادی ضایعاته دوچار اولامشلردی .

قوم‌پانیه‌نک انترقه و دولاب نتیجه‌سندده الله ایلله بیلدیک اراضی ، کویلر کوندن کونه چوغالدی . تجارت داعیه‌سیله هندستانه کلوب مغول امپراطورلرینک مساعدات فوق‌العاده و الطاف مهمانوازانلرینه نائل اولان قوم‌پانیه ، تجارت ماسک‌سی آلتندن چیه‌رق اداره آدمی کسیدیلر .

صاحب‌مهره فنلرله انتظاف نمرات :

بویله‌جه نفاق و شقاق ، اختلافات مذهبییه و دینییه نتیجه‌سندده هندستانده تشکل ایدن طوائف ملوک برربر رسم یکید یاپارجه‌سنه منقرض اوله‌رق ، اراضیلری هند انکلیزلری قوم‌پانیه‌سنک الله دوشیوردی .

هندستانده اک زیاده نفوذ و قوت صاحب اولان (ماراته) لیلرله هند امپراطوری آره‌سندده بغض و حسد ، کین و غیظ تخملرینی صاحب صورتیله حکومت اسلامی‌یه و یرکو و خراج و یرن هندولر بیننده اخیراً سوندیرلسی غیر قابل دیگر برمدان کارزار آجیلمشیدی .

محاربه مذکوره سنه‌لرجه دوام ایتش و هر ایکی طرفی مادی و معنوی خسار و ضایعاته دوچار ایتدکن صوکره صوک هند امپراطوری (بهادرشاه) ک ماراته‌یلر - دشمنلرینک - ک الله کچمه‌سیله نهایت بولمشدر .

وقایع و مصادمات مذکوره آتسانده دها زیاده قوت و سطوت پیدا ایدن قوم‌پانیه هندستانک برچوق مملکتی کندی مستعمراته ضم و الحاق ایتش و بالاخره بهادرشاهی ماراته‌یلرک حبسندن تخلیص بهانه‌سیله برچوق ممالک اسلامی‌یه ضمیمه الله ایدرک ، بهادرشاهی دشمنلرینک حبس و اسارت‌ندن ده تخلیصه موفق اولمشیدی . قوم‌پانیه ماراته‌یلرک آلتدن قورتاردیفنی هندستان امپراطورینی دهلیده برمدت خانه‌سندده اقامته مأمور ایتشیدی .

آرتق هندستان تمامیه دکاه‌ده ، قسم اعظمی انکلیز قوم‌پانیه‌سنک الله کچمش بولنیوردی .

قوم‌پانیه حکومت شکتلی الیور :

قوم‌پانیه ارتق حکومت شکتلی اله‌رق اداره امور و تسویه مهمامه‌کیا مبانرت ایتش و بوالدنده برقاج‌سنه مرور ایلشیدی . یکی حکومتک اهالی بیننده

حکومت علیه هزینه اسبابه مبنی ایسه نه کنیدی مزاری لایق اعمار ایدبور، نه ده بواصر خیره اشتراک ایتک ایستین مسامانله مساعده ایدیور .

ایکیده برده هندستان مطبوعات محلیه سنده - حق هندولره عائد اولان غزته لرده بیله - بوحات روحیه قارشو - شطارتلر ، تنقیدلر ، طعن و تقیحلر نشر ایدلکی حالده حکومت علیه هیچ بریسی قاله آمیور .

قوجه ایمپراطورک نام و نشان اورتهدن قالدیروب، آتی اونوتدیرمغه چالیشمق ایستمشلر ایسه ده الحآت طبعیه ایله حکمدارک مزاریری میدانه چیمه مشدر .

بهادر شاهک قمری زیارت :

مذکور مزار ارانی امیری به عائد اراضیده واقع اولوب اخیراً برخستیان صاتیلمش واوراده برخانه ، بنا ایدلشد .

ایکی احباب ایله مذکور ایمپراطورک مزاریری زیارت ایتدم . مزار آغاچک آلتنده درت کوشلی طار بریده بولمقدردر .

غایت بسیط و اوج لیرا مصر فله اطرافنه چویریلن پارماق علی العاده برشیدر . مزار طاشی مسطح و مرور زمانه رنگینی غائب ایدن برمرمر پارچه سی اولوب، اوزرنده آتیده کی عبارتده ایدلشد :

Bahadur Shah -Ex- King of Delhi, died at Rangoon, Novembre 7 th 1862 and was buried near this spot .

تورکجه سی : — «سابق دهلی قرانی بهادر شاه، ۷ نووامبر ۱۸۶۲ سنه سنده،

رنغونده وفات ایدرک، بونقطه به یاقین برخلده دفن ایدلشدیر.» پارماقک طیشاری سنده

ومذکور حکمدارک مزاری یاننده زوجه سنک مزاری بولمقدردرک ، آنک اوزرنده Zinath Mahal, wife of Bahadur Shah, who died on the 17 th July 1886 is also buried naor this spot .

بو عبارت یازیلیدر . ترجمه سی «بهادر شاهک زوجه سی (زینت محل) ۱۷

اگستوس ۱۸۸۶ سنه سنده وفات ایدرک و بوحاک یقیننده دخی دفن اولمشدیر.»

مزار طاشلری اوزرینه یازیلن بو عبارتله ، یاغورلرک تأثیرندن سیلنمش

وکوچلرک اوقونیه ییلر . مزارک یاننده ، آغاچک آلتنده مزاره کوکلی اوله رق

باقان فقیر بر هندلی اوقاتی مزارلرک تنظیف و ترمیمه لرینه حصر ایدرک ، بر

چوق صافیلر دروننده چیچک و سائر میدان کتیره یلمشدیر .

کیجه وقتیه مزارلرک باشلری اوجنه بر قاچ موم یاقنده قصور ایتیان

بو کوکلی فقیرک معیشتیه موملرک پاره سی مزاری زیارت ایتک ایچون کلن

کچلرک جیب حیت واعانتلرندن تدارک ایدلکده در . مزارک پارماقنه کلیدی

اسکی بر تشک قوطوسی تعاقب ایدیلوب ، عابرین طرفندن ایچنه بر قاچ پاره

آتیلمقدردر .

انکاتره حکومتی ، بوقوجه ایمپراطورک هریشی غضب ایتدیکی حالده ایوم

مزارینه باقی ایچون بر آدم تعینی بیاه ایسته مه مشدر . ایشته بونخالر ، انسانه

اسان حال ایله پک عبرت آمیز درس لر ویریور .

حال حیاتنده بیکلرجه ، یوزبیکلرجه آلتون داغیدان، فقرا و مساکینه بذل

وعنایتده بولان بوایمپراطوره ، اولدکدن صوکره صدقه طوبایله جغنی ، عابرینک

رحمت و شفقتنه محتاج اوله جغنی سولسه ییدیلر ، ایتالک ایتانه میه جقدی .

مزارک اوزرینه اردو لسانیه بالاده کی عبارتله لی حک ایتدیر مامکده ده

غالبا بر مقصد تعقیب ایداش اولیلیدر .

برده مزارک موقعی قطعی بر صورتده کوسترمیه ریک (بوحاک یاقیننده دفن

ایدلشدیر) عبارتله یازدیرمده عادتاً بر تحقیر معامله سی قصد ایدلشدیر .

اولومندن صوکره مزاریک تعمیر و ترمیمه آرزو ایتیان و ایستین مسلمانلری

بوندن منع ایدن انکیزلرک نقطه نظری ایکی درلواضاح ایدیله بیلیر : برنجیسی ،

ایمپراطورک دیریلوب تاج و تختی تکرار ادعا اتمکدن قورقلری . ایکنجیسی

دیرسندن انتقام آلدقلری کی ، اولوسندن ده اخذتار ایتک ایسته ملری در . یوقسه

عاملات مذکور بوندن بشقه بریشته معطوف اوله ماز !

وقتیه سودانده کی مه دیک مزاریری طوبه طوتان متندن ! انکیزلرک بو

مزاری اورتده بر اقدنلرینه یه آز چوق تشکر ایتیلیدر ! !

مذکور خاتک سلاله سی ایوم هندستانک دهلی شهرنده حکومت محایه نک هر درلو اعزاز و اکرامنه مظهر اولمقدردر ایسه ده ، دیگر طرفدن بالجه اها ایتک طعن و تشنیع لرینه ده معروض بولمقدردر . اوقدرکه ، خلتک لغت لرینی ، کفر و شتمی دیکله مه مک ایچون کوندوز وقتی اقامتکاهلرندن چیمه جیسارت ایده میورلر .

انکیزلر بر بهادر شاهک اولدیرینی اولدیریلور :

زوالی بهادر شاه بویه لکه - آلقاق نتیجه سنده - نعمت بصردن محروم اولدقن صوکره مأیوسانه و محزونانه برحیات کچیرمکه مشغول ایکن ناکهانی بر صورتده مستویلرک آلتده - دهاطوغریسی تحت تربیه لرده - بولنان ایکی کوچوک مخدومک اولدکلرینی تعیر اصح ایله افنا ایدلکلرینی خبر آلدی .

سلطنتدن ، تاج و تختندن ، هر درلو عزت و عظمتدن دوشن ، مملکتی ، ایمپراطور لغتی غائب ادوب مستویلرک حبس و اسارتنه کرتار اولان بر مغول حکمداری ایچون بوضوکنجی حادثه عظیم برضربه ایدی . زوالی آدم کیجه کوندوزقان اغلا بودی . حکمدار مشار الیهک ولی عهدی اولان بویوک اوغلی هند اختلالی آتاسنده انکیزلرک الدن قورتولش و وادی فرارده بویان ایدی . بر قاچ سنه صوکره هر شی کسب اعتدال ایتدکدن صوکره آنا و باباسنه التحاق ایتش و آنلره برابر محبوسانه بر حالده اوقاتکدار اولمه کر دنداده رضا اولشدی .

بهادر شاه مع عالم رنغونده نفی اولدیور :

سنه لر بویه کچوب انکاتره اداره سی هندستانده کرکی کی کواکشدکدن صوکره ، مستویلر هند ایمپراطورینی زوجه و اوغلیله برابر هندستاندن یکی استیلا ایتدکلری (برما) ایالتنه نقل ایتدیلر .

بو بیچاره مصیبت زده ، اعمی ایمپراطوره کنیدیسی انجی - کوچلکه - اداره ایده جک قدر بر تخصیصات ویریورلردی .

بهادر شاه وزوجه سی زیارت وفات ایدیلور :

کرک بهادر شاه و کرک زوجه سی (زینت محل بیکم) قهرلرندن، فلاکتلرندن صوکره درجه متأثر و مغوم یشایورلردی : چونکه اسکی حشمت و دبدبایی ، طنطنه و دارائی غائب ادوب ، ایله اداره ایتیه تی تأمین مضر اولان برقرالیجه ایچون بونجه فلاکت غیر قابل تحمل بر حال تشکیل ایلایوردی . خصوصیه ایکی کنج اولادلرینک اولدیرلرکینی ایشیدنجه بو مصیبتلر جکرلرینه قدر ایشله مش و بر مدت صکره غریب ، بیکس بر حالده برماک (رنغون) قصبه سنده اوله بهادر شاه، آتی متعاقباً زوجه سی بولنان ایمپراطور یچه ترک حیات ایلشدر .

بهادر شاهک اولوسی ده هقارنده قورنولماز :

بوزوالی بدبخت حکمداره وفاتندن صوکره بیله بر مزار ، مقبر نصیب اولامشدیر .

سرحوم مشار الیهک کومولی بولندیفی بر انکیز عسکرلرینک آرامگاهلری قربنده بولندیقندن، بر مدت مجهول قالمش و اخیراً مسلمانلر بیک کوچلکه مزاری بولدیریلوب اوزرنده برقه ، بر بنا انشا ایتک ایستمشلر ایسه ده حکومت بوکا اصلا موافقت ایتک ایستامشدیر .

(رفیق) نامنده بر مسلمان مزارک تعمیر و ترمیمه ، یکیدن ایمپراطورک شان و شرفیه متناسب برقه نک انشاسنی حکومت محلیه دن طلب ادوب ، بوباده بر جوق وعدلر آلمش ایسه ده اخیراً جمله سی زاویه نیانه آتیلمشدیر .

مسئله هند والی عمومینه هند مجلس عمومیسی اعضاسندن نواب سلیم الله واسطه سیله عکس ایتدیرلش و بیک مشکلاته قیرک برینی تعین ایله اطرافنده بر پارمقلق وضعی ایچون والی عمومی طرفندن برما ایاتی والیسنه اواسر مخصوصه ویردیرلکی حالده یه ایمپراطورک شاننه موافق بر اثر وجوده کتیرلامشدیر .

سلطنتی ، مملکتی ، ماملکتی الدن آلدقلری حالده اولوسنه اولسون کنیش بریر ویرمیان انکیزلرک بوحانی هر مسلمان دکل ، هر انسان تنقید ایده بیلیر . بوحال ملال انکیزی مشاهده ایدن مسلمانلرک تأثری غیر قابل تصوردر .

برادر شاهك اهل و مزیای :

(بهادر شاه) سلاطین مغولیه دن وهند ای پراطورلینک صوکنجیسی اولوب، نهایت درجده عادل، حلیم، سلیم، متواضع و عالم بر ذات ایدی. بونجه مزایایه علاوه مشارالیه فضل و ادب و ادبسنده ده حائز قصب السبق اولمش و مشاهیر و شعرا ی هند آرمسنده کنندیسی ایچون بر موقع مستثنا آیرمشییدی. مشارالیهك اردو لسانیه انشاد ایلدیکی اشعار فی یومنا هذا هر خاص و عامك آغزنده طولاشمده و ادبانه زبازدی اولمده در. مرحوم مشارالیه وفاتندن صوکره اولوسنك مزارینك اوغرایه جنی حاللری عادتاً اثنای حیاتنده آتیده کی پیتله تصور ایتشدرد. [پس مرگ قبریه ای ظفر کوئی فاتحه هبی کهان پر هی ده جوتونی قبرکا نشان اوسی شو کردن اورا دیا]

ترجمه سی : -- [ای ظفر ! اولومندن صوکره بیله سکا فاتحه کوچلکه اوقو. نه جقدر، زیرا مزارك اوزرنده بوانه جق اثر و علامتی اغیار بر آفاق ضربه سیله محو ایده جکدر !] حکمار مشارالیهك شعرده کی تخلصی ظفردرد.

برادر شاهك اولاد و امفاری :

بهادر شاهك وفاتندن صوکره اوغلی بر مدت یشادندن صوکره والدینه التحاق ایدرك بر اركك و بر قیز اولاد براقشدر. پرنس (رونق زمانه) ايله قارده می پرنس (جشید بخت) الا آن بو ایات داخنده اداره و سیاست منفی اوله رق یشامقده درلر. حکومت محلیه طرفندن کندیلرینه بر اقامتگاه تخصیص ایلدیکی کی هر برینده آیده ایکی یوز روپیه - بیک آتی یوز غروش ایدر - آتی تعیین اولمش و فرارلرینه میدان ویرمامك ایچون ده دائمی ترصد آتیه آلمشدر. نقط ویریلن معاش مصرفلرینه کفایت ایتدیکندن کال سفالتله اصرار حیات ایلکده درلر.

معاش و تخصیصاتلرینک تزییدیه ترفیلهر ایچون حکومتیه بالدهفات مراجعت ایتشلر و هیچ بر عمریه بیله دسترس اوله مامشدر. پرنس جشید بخت کوزل آتیه پیر، عزت نفسه مالک بر کنجدر. انگلیزجه، اردو، برما لسانلرینه ده لایقيله واقفدر. پدرندن کندیسنه هیچ بر شی قالمشدر. انجق البسه و پدرینه عاقد او کی بعض شیلری پرنس مومی ايله بزنده محافظه ایدیور.

هندستان تخت و تاجی ایچون بر وارث حقیقی تحریری لازم کسه هر حاله بو بدبخت (جشید بخت) ی آرامق ایجاب ایدر. ایشته تقابلات زمان بواحواله دینیر.

اللهم تعز من تشاء وتذل من تشاء بيدك الخير انك على كل شیء قدير

(رنغون) دن : س . م . توفیق

فیلمین مکتوبلری :

یولده - بهوپال دن

بهوپال ما کمنسی مضمونده :

آغرادن « بهوپال » ه کادم. استاسیونده شهزاده حمیدالله خان طرفندن استقبال و جهان بیکم حضرتلرینک سرای عالیسنه ایصال اولندم. سرایه وصولی متعاقب حاکمه مشارالیهان حضور عالیلرینه عاجزی قبول بیوردیلر. انسانی ملاقاتده زیارت عاجزیدن صوکه درجه مسرور و محظوظ اولدیغندن بحث بیوردیلر. متعاقباً باشنه ال سورمك اوزره کوچك مخدومنی کتیرتدی. عاجزلری ده بسمله شریف ايله المی باشنه سوردم. شمسی به قدر کزدیکم یرلرده بو کی تکلیفله چوق معروض قالمشیدم.

شهره سزدرکه بوهندستان اهلینک ممالک عثمانیه اهالی اسلامیه سی حقنده بسیلده کلری حسن ظن آئارنددر. حضورلرندن خروجی متعاقب اقامت ایچون (حیات افزا) نام کوشکلرینی تخصیص بیوردقلرینی مابینجیلری خبر ویردی. و مهماندارلغمه تعیین ایدیلن ایکنجی مابینجی ايله برلکده اوتوموبیل ايله کوشکه کادم.

۲۴ محرم سنه ۱۳۳۲

محمد وجیه

- ۵ -

بهوپال ما کمنسی مضمونلرینک خدمت امانی :

دردنجی مکتوبی پک مختصر اوله رق بهوپال دن تقدیم ایتشیدم. محل مذکورده اوج کون قالدیم. اوچنجی کون حاکمه بهوپال حضرتلری عاجزلرینی بردها حضور عالیسنه قبول و درت خلعت احسانی صورتیه تلطیفمه همت بیوردی. مقام سامی فتوا پناهیدن بالعموم علما و اهل اسلامه خطاباً حامل اولدیم تعریفنامه جلیلی تبرکاً نزدنده آلیقویدی. انسانی ملاقاتده تیمناً بر قاج حدیث شریف تلاوت ایتکلکی امر ایتدی. بخاری شریفدن محفوظم اولان بعض احادیث شریفه یی تلاوت و معانی منیفه سنی زبان فارسی ايله ادا ایتدم. بونی متعاقب خلعتک الباسنی مابینجیسنه امر ایتکلکه آیاهه قالقوب خلعتی آلدیم. و تیمناً صرتمه قوبه رق تعالی اهل اسلام، خلیفه کرامت نشان و حاکمه محترمه ایچون خیر دعالر ایتدم. احترامات و تعظیبات خالصانه سنک ذات سامی فتوا پناهیه و بو واسطه مبعاله ايله حضور میمنت موفور حضرت خلافت پناه اعظمی به عرض ایتکلکی توصیه بیوردی.

بهوپال علما و اعیانی ایلر موقوفات :

بهوپالده بولندیم مدت ظرفنده بر خیلی علما و اعیان ايله وزیر نخستین مملکت « حیات افزا » کوشکنه کلوب عاجزلرینه بیان خوش آمدی ایلدیلر. و وزیر حضرتلری عاجزلرینی بر اوکله طعمانه، قاضی افندی آقشام طعمانه و مدرسه دینیّه اخمدیه مدیر محترمی اکا بر علمدان دیگر بر ذات بر جای ضیافته دعوت ایلدیلر. برده مفتی بلده کلوب مربوطیت دینیّه حسبله بتون بهوپال ریاستی اهل اسلامنک مشیخت جلیله اسلامیه یی بر مرجع دینی طائیف ارزو ابتد کلرینی بیان ایتکلکه عاجزلری بوبابده کی افکار مخصوصه لرینی حاکمه حضرتلرینه عرض ایتلری و کنندیسی نه یی تنسیب ایدرسه آکا کوره حرکت ایتلری لازم کله جکنی واشبو مرجعیتدن مقصد قوی صورمق کی بر شی ایسه کافه بلاد اسلامیه دن بوبابده بر خیلی مراجعات وقوع بولمده و بولره جواب یازلمده اونوب بهوپال علماسی طرفندزدخی بو کی استقنار وقوع بولورسه شهره سز اعطای جواب اولنه جغنی آ کلاتدم. وقتک عدم مساعده سنه بناء فکری مفصل بر مکتوب ايله عاجزلرینه آبرجه بیلدره جکنی اخیراً درمیان ایلمی اوزرینه حضارک یاننده سوبلیه میه جکی شیلرده اولدینغی درک ایدوب بوبابده کی مکالمه نه نهایت ویردم. یوم عزیمتمده عاجزلرندن